

Tulipalo uhkasi tuhota historiallisesti arvokkaan Turun Linnan

- Raju tulipalo uhkasi tuhota kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Turun Linnan varhain aamuyöllä 7. maaliskuuta.
- Paloilmoituksen antoi ohi ajanut poliisi. Esilinnan osalta automaattinen paloilmoitusjärjestelmä ei ollut toiminnassa korjaustöiden vuoksi.
- Palomuurien merkitys on korostunut päivälehtien paloselostuksissa. Oma voimakas ansionsa niillä kieltämättä oli – mutta vasta kun niiden suomiin rajoitusmahdollisuuksiin liittyi palokunnan tehokas sammutustyö.
- Eivätkä palomuurit Lintaan ole tulleet helposti ja itsestäänselviönä. Taustalla on Turun palolaitoksen VOIMAKAS painostus.
- Sammutustoimia selostaa palomestari Rainer Saarinen, palotarkastajan huomiot ovat Teuvo Kuuselan kynästä.

Palomestari Rainer Saarinen

Sammutustyöstä Turun Linnan palossa

Palolaitoksen piirissä olemme usein kahvikeskustelussa todenneet, että Turun kaupunkikuvaan kuuluvat Tuomiokirkko, Turun Linna tai Luostarinmäen käsityöläismuseo ovat kohteita, joissa sattuvien tulipalojen jälkeen palolaitoksen toimintaa arvostellaan todennäköisesti varsin herkästi. Tuomiokirkossahan suoritettiin korjaustöitä parin vuoden ajan. Palokunnan ei, kiitos ennaltaehkäisevän toiminnan, tarvinnut vieraila kohteessa kuin tutustumiskäyntien merkeissä.

Turun Linnassa ovat korjaustyöt olleet käynnissä myös parin vuoden ajan. Kun hälytys 7. maaliskuuta klo 01.10 kantautui korviini, pelkäsin heti pahinta, sillä hälytyskeskus ei ilmoittanut kyseessä olevan automaattihälyttimen antaman ilmoituksen. Automaattihälyttimen ilmoitus luo useimmiten määrätyn varmuuden siitä, että palo on tullut havaituksi jo alkuvaiheessa.

Koska ilmoitus oli tullut puhelimitse poliisilta, arvelimme jo heti paloasemalta lähdön jälkeen, että nyt Linnassa todella palaa. Uskoimme kuitenkin, että kohde olisi esilinnan edustalla olevat rakennusaikaiset rakenteet.

Tämä oletamus osoittautui kuitenkin vääräksi heti kun Linnankadulta avautui näkyviin Linna. Liekit löivät ulos esilinnan ikkunoista kahden kerroksen osalta. Tällöin pyysin heti hälyttämään paikalle Jaanin sivupaloaseman yksikön, lisäksi pyysin ilmoittamaan palosta palopäällikölle.

Paikalle saavuttuamme oli ensimmäisenä toimenpiteenä Linnan eteen korjaustöiden ajaksi rakennetun aidan ja siinä olevien porttien murtaminen. Työ viivästytti hetken sammutustöiden alkua, sillä Linnassa asuvat vahtimestari sekä talonmies eivät tässä vaiheessa vielä olleet tietoisia tulipalosta.

Keskuspaloaseman sammutusauto sekä nostolava-auto sijoitettiin molemmat itäsiiven puolelle. Ensimmäinen suihku selvitettiin porttiholvin kautta ulomman linnanpihan puolella olevasta portaikosta toiseen kerrokseen. Tätä suihkua voidaan pitää pahimpaan palokohteeseen suuntautuneena sammutusiskuna.

Nostolava-auton miehitti Jaanin yksikkö tarkoituksena vesikaton aukaisu sekä sammutus II kerroksen ikkunoiden kautta. Katon aukaisu (kateaine

peltiä) osoittautui erittäin työlääksi ja vaikeaksi runsaan savunmuodostuksen takia. Kattoon saatiinkin vain muutama pienehkö reikä. Tämä on saanut meidät pohtimaan, onko nostolava-automme kalusto puutteellinen ja onko meillä yleensä sellaista kalustoa, jolla peltikaton aukaisu kävisi nopeasti ja helposti?

Itäsiiven molemmissa kulmissa pihan puolella oli porrashuoneet, joiden kautta selvitettiin suihkut rajoittamaan paloa. Näiden molempien porrashuoneiden välittömässä läheisyydessä oli palomuurit, joihin palo oli tarkoitus rajoittaa. Joenpuoleisella sivulla palomuurissa oli palo-ovi (pellitetty puuovi), joka palon aikana putosi pois paikaltaan sarranpuolen hiiltyessä – tällöin ruuvit irtosivat. Suihku oli kuitenkin riittävän ajoissa paikalla, joten palo ei päässyt leviämään palomuurin toiselle puolelle.

Linnankadun puoleisella sivulla palo oli tunkeutumassa palomuurin ylitse ruodelaudoituksen kautta. Paikalle palomuurin taakse oli selvitetty suihku, jonka miehittivät kaksi sammutusparia paineilmalaittein varustettuna. Palopaikalle oli saapunut tikasyksikkö, joka sijoittui Linnankadun puoleiselle sivulle

tehtävänään pohjoissiiven katon aukaisu. Yksityisen omistama nostolava-auto sijoittui myös samalle sivulle. Michitys näihin tehtäviin saatiin paikalle hälytystistä vapaavuorolaisista sekä Turun VPK:n yksikön miehistä.

Edelleen paikalle tuotiin huoltoyksikkö, jossa suoritettiin pääasiassa paineilmalaitteiden huoltoa. Palopaikan johto muodostui sellaiseksi, että palopäällikkö hoiti johtotehtävät ulkopuolella, lähinnä Linnankadun puoleisella osalla, ja allekirjoittanut taas rakennuksen sisäosissa ja sisäpihalla tapahtuneen toiminnan. Sammutustyöhön osallistui kaikkiaan 40 miestä.

Palon herättämiä huomioita

Sammutustyötä vaikeutti se, ettei tikastai nostolavakalustoa saatu tuulen yläpuolelle Linnan pihalle.

Sammutustyötä vaikeutti lattiakatteen puuttuminen, sammutusmiesten oli liikuttava erittäin varovasti lattiavasojä pitkin (yksi putoaminen läpi lattian satui).

Palon leviäminen oli erittäin nopeata kerroksesta toiseen kateen ja täytteiden puuttuessa.

Jälleen kerran osoittautui, että paloposti oli jäässä.

Paloilmoitusjärjestelmää ei saisi poistaa tällaisesta kohteesta edes korjaustöiden ajaksi. □

Palotarkastaja Teuvo Kuusela

Palotarkastajan huomioita

”Räjähdysmäinen palo Turun Linnassa. Paksut palomuurit estivät suurkatastrofin.” Näin otsikoi Turun Sanomat tapahtunutta.

”Tämä palo osoitti kouriintuntuvasti miten tärkeätä historiallisten kohteiden paloturvallisuuden parantaminen on. Nyt palanutta esilinnan itäsiipeä kunnostettiin nimenomaan siksi, että paloturvallisuus saataisiin nykyajan vaatimusten tasolle”, sanoo museoviraston ylijohtaja.

Yleisesti lehdistön kommentit olivat ylistäviä. Palomuuereilla oli tietenkin oma merkityksensä, mutta tärkeintä oli operoida sammutustyö näiden palomuurien suomen rajoitusmahdollisuuksien varaan. Palomuurien sijoittaminen historiallisesti arvokkaaseen rakennukseen mahdollisimman huomaamattomasti, mutta kuitenkin toimivasti oli vaatinut sitkeitä neuvonpitoja ja kompromissejä. Esilinnan osastointia koske-

vat neuvottelut oli käyty jo 1975 ja keväällä 1976. Näissä neuvotteluissa päädyttiin neljään ullakon jakavaan palomuriin. Näistä on vielä kaksi toteuttamatta, mutta työ toteutettaneen kuluvan vuoden aikana.

Esilinnan huoneissa oleva runsas ja arvokas kalusto ym. esineistö oli siirretty ullakolle. Neuvottelussa 4. 7. 1977 sovittiin, että esineistö on siirrettävä muualle ennen rakennustöiden alkua. Näin myös kaikkeksi onneksi tapahtui.

Varsinaiset rakennustyöt esilinnassa alkoivat kesän lopulla 1977. Työ on päätetty toteuttaa vankityövoimalla. Työmaan vastaavana mestarina on Keskusvankilan rakennusmestari, jolla on monen kymmenen vuoden kokemus saneeraustöistä ja vankityövoimasta. Ennen työn aloittamista sovittiin myös vartiointin järjestämisestä työajan jälkeen. Vankilan toimesta alue on aidattu ja vankityömaata vartioivat työaikana lääninvankilan vartijat. Hitsaus- ym. kipinöivä työstö on klo 14 jälkeen kielletty. Hitsauspaikka varmistetaan tavanomaisin turvallisuusvartiointi ja sammuuskalustolla. Koko Linna on varustettu automaattisella paloilmotuslaitoksella. Purkuvaiheen aikana esilinnan osalta automatiikka oli irtikytketty.

Palon tapahtuessa kyseinen rakennuksen osa oli saneerauksen purkuvaiheessa. Lattiat oli purettu ja välipohjien turvepehkuäytteet poistettu. Seinien rappaustakin oli osin poistettu. Palokuorma muodostui välipohjan paksuista veistetyistä 40x40 cm parruista ja ”trossipohjasta”. Lattialankut oli pinottu osittain huoneihin.

Arvioinnit palon syytymissyistä vaihtelevat. Teknilliset tekijät on kuitenkin syytä sulkea ulkopuolelle. Talon normaali keskuslämmitys oli ainoa lämmitystapa. Sähkö oli katkaistu, kuten aina, koko rakennuksesta klo 16.00. Päivällä ei tiloissa suoritettu kipinöivää työtä.

Poliisi ei ole virallistanut omaa kantansa. Oletan kuitenkin, että joku työmaalta vapautunut vanki, joka hyvin tunsu ”aukot” on palannut työmaalle lämmittelemään ja tahallisesti tai tahattomasti aiheuttanut palon. Tapahtuman

Kuva esilinnasta aamulla 7. maaliskuuta, kun palo on saatu hallintaan.

jälkeen pidetyssä neuvottelussa ei alkuperäisessä suunnitelmassa eikä vartiointissa havaittu olevan muuttamisen tarvetta, joten työt jatkuvat normaalisti tätä luettaessa. □

Ei ollut ensimmäinen kerta. .

Turun linna on yli 750-vuotisen historiansa aikana kokenut enemmän tai vähemmän vakavia onnettomuuksia.

Ensimmäisen kerran päälinna paloi 1614 ja sittemmin korjattiin kuntoon.

Sotavuoden 1940 alkaessa esilinna sai pommituksessa osuman ja vaurioitui. Puolitoista vuotta myöhemmin pommitukset jälleen järjestyivät linnaa, joka sillä kertaa paloi raunioiksi. Korjaukset tästä hävityksestä kestävätkin pitkälti toistakymmentä vuotta.

Esilinna rakennettiin valmiiksi 1588 ja korjattiin vankilakäyttöön 1700-luvulla.

Ennen maaliskuuta tänä vuonna esilinna on saanut olla palojen osalta rauhassa ja sen rakenteet olivat säilyneet suhteellisen hyvässä kunnossa.

Hanki nyt käyttöösi! PALO- JA PELASTUSTOIMEN TIETOKIRJA 000

Monipuolisen sisältönsä ansiosta tämä kirja on hyödyksi lähes kaikille palo- ja pelastusalalla toimiville, myös alan liikkeille, vakuutusyhtiöille ym. Kirjasta löytyy nopeasti ja helposti tarvittavat osoitteet ja puhelinnumerot, joten se on tehokas yhteydenpidon apuväline.

Kirjassa on mm. seuraavia tietoja: **Valtion virastoja, kaupunkien palolaitosten puhelinnumerot, palo- ja pelastusalan järjestöt, paloalan kerhot ja alueyhdistykset, alan lehdet,**

aluehälytyskeskukset, läänit (pelastustoimistot, yhteistoiminta-alueet, palopäälliköt) sekä tiedot Suomen Palopäällystöliiton koko jäsenkunnasta.

Lisäksi kirjassa on runsaasti alan keskeisiä laki- ja asetustekstejä.

Kirjan sivukoko on A5 ja siinä on kestävätkin siniset muovikannet. Kirjan normaalihintana on 48,-. Hinta palokunnille on 36,- ja Palopäällystöliiton jäsenille vain 25,-. Tilaukset pyydetään osoittamaan suoraan Palontorjuntaliiton toimistoon.

SUOMEN PALONTORJUNTA- LIITTO

Iso Roobertinkatu 7 A
00120 Helsinki 12
puhelin 90-649 233 (vaihe)

Kirje

Palontorjunta-
Brandvärn
maksaa
postimaksun

Vastauslähetytys
HKI 10/13 Lupa 3086

PALONTORJUNTA - BRANDVÄRN

Pieni Roobertink. 8 B
00003 Helsinki 300

